

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR K. T.

Protokolant: apl. sędziowski M. G.

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku K. L.

z udziałem A. L., J. L. i T. L.

o podział majątków wspólnych i dział spadku

postanawia

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego małżonków M. L. i J. L. wchodziło prawo własności nieruchomości położonej w S., gminie G., powiecie (...), stanowiącej działki o numerach (...) w obrębie ewidencyjnym numer(...), dla której Sąd Rejonowy w S. prowadzi księgę wieczystą numer (...) o wartości 117 000 zł (sto siedemnaście tysięcy złotych);

2. ustalić, że w skład spadku po M. L. wchodziły:

a) udział $\frac{1}{2}$ w prawie własności nieruchomości opisanej w punkcie 1 (pierwszym) postanowienia o wartości 58 500 zł (pięćdziesiąt osiem tysięcy pięćset złotych);

b) kwota 2 050 zł (dwa tysiące pięćdziesiąt złotych) złożona na rachunku depozytowym Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi na podstawie postanowienia Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi A. P. z dnia 20 lipca 2009 roku w sprawie (...)

c) kwota 2 250 zł (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt złotych) stanowiąca połowę ceny uzyskanej ze sprzedaży samochodu osobowego marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...);

d) środki zgromadzone na rachunku bankowym o numerze (...) prowadzonym przez (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną;

e) środki zgromadzone na rachunku bankowym o numerze (...) prowadzonym przez (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną;

3. dokonać podziału majątku wspólnego małżonków M. L. i J. L. oraz działu spadku po M. L. w ten sposób, że:

a) przyznać na wyłączną własność uczestnicze postępowania J. L. prawo własności nieruchomości opisanej w punkcie 1 (pierwszym) postanowienia oraz kwotę 2 250 zł (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt złotych) wskazaną w punkcie 2 c) postanowienia;

b) przyznać na wyłączną własność wnioskodawcy K. L. połowę środków zgromadzonych na rachunku depozytowym opisanym w punkcie 2 b) postanowienia oraz połowę środków zgromadzonych na rachunkach bankowych opisanych w punktach 2 d) i 2 e) postanowienia;

c) przyznać na wyłączną własność uczestnicze postępowania A. L. połowę środków zgromadzonych na rachunku depozytowym opisanym w punkcie 2 b) postanowienia oraz połowę środków zgromadzonych na rachunkach bankowych opisanych w punktach 2 d) i 2 e) postanowienia;

3. zasądzić od uczestniczki postępowania J. L. na rzecz wnioskodawcy K. L. oraz uczestniczki postępowania A. L. kwoty po 41 140, 43 zł (czterdzieści jeden tysięcy sto czterdzieści złotych czterdzieści trzy grosze) tytułem dopłaty w ramach działu spadku oraz wzajemnych rozliczeń między spadkobiercami, a także tytułem spłaty i zwrotu wydatków poczynionych z majątku osobistego M. L. na majątek wspólny małżonków M. L. i J. L. w ramach podziału majątku wspólnego między małżonkami M. L. i J. L., płatne w 3 (trzech) rocznych ratach, przy czym pierwsze raty w wysokości po 13 713, 47 zł (trzynaście tysięcy siedemset trzynaście złotych czterdzieści siedem groszy) są płatne w terminie 1 (jednego) roku od uprawomocnienia się postanowienia, zaś drugie i trzecie raty są płatne w wysokości po 13 713, 48 zł (trzynaście tysięcy siedemset trzynaście złotych czterdzieści osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności poszczególnych rat;

4. oddalić wnioski o podział majątku wspólnego między małżonkami M. L. i T. L.;

5. zasądzić od uczestniczek postępowania A. L. i J. L. na rzecz wnioskodawcy K. L. kwoty po 166, 67 zł (sto sześćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt siedem groszy) tytułem częściowego zwrotu opłaty od wniosku o dział spadku;

6. nakazać ściągnąć od uczestniczki postępowania J. L. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 3607, 32 zł (trzy tysiące sześćset siedem złotych trzydzieści dwa grosze) tytułem zwrotu części wydatków pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa oraz części nieuiszczonej opłaty od wniosku o podział majątku wspólnego małżonków J. L. i M. L.;

7. nakazać ściągnąć od wnioskodawcy K. L. i uczestniczki postępowania A. L. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwoty po 913,25 zł (dziewięćset trzynaście złotych dwadzieścia pięć groszy) z roszczeń zasądzonych w punkcie 3 (trzecim) postanowienia tytułem zwrotu części pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków oraz części nieuiszczonej opłaty od wniosku o podział majątku wspólnego małżonków J. L. i M. L.;

8. nie obciążać uczestniczki postępowania T. L. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Sygnatura akt II Ns 1035/11

UZASADNIENIE

We wniosku złożonym w dniu 27 czerwca 2011 roku wnioskodawca K. L. wniósł o dokonanie działu spadku po M. L. zmarłym w dniu 26 października 2010 roku, jako uczestników postępowania wskazując A. L. i J. L.. Wnioskodawca wskazał, iż w skład spadku wchodzi nieruchomości w miejscowości S. (nr księgi wieczystej (...)), środki na rachunku oszczędnościowo- rozliczeniowym nr (...), środki na rachunku oszczędnościowym nr (...), samochód A. (...) o nr rej. (...) oraz laptop. Wnioskodawca wskazał następujący sposób podziału: fizyczny podział nieruchomości na trzy części, po jednej dla każdego ze spadkobierców, podział kwoty 26 743, 82 zł znajdującej się na rachunkach bankowych na trzy części, z tym że uczestniczka postępowania J. L. powinna zwrócić pobrane przez siebie pieniądze, spłata po 1/3 wartości samochodu i laptopa dla pozostałych spadkobierców.

(wniosek – k. 2-3)

Na rozprawie w dniu 20 stycznia 2012 roku wnioskodawca oświadczył, iż w depozycie sądowym znajduje się kwota 2 090 zł tytułem alimentów należnych od spadkodawcy na rzecz wnioskodawcy oraz uczestniczki postępowania A. L..

(protokół rozprawy- k. 32)

W piśmie z dnia 6 lutego 2012 roku uczestniczka postępowania J. L. reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata co do zasady przyłączyła się do wniosku o dział spadku, wnosząc jednak o wyłączenie z działu spadku samochodu osobowego A. (...) i laptopa, a także kwot zgromadzonych na rachunkach bankowych wydatkowanych przez J. L.. Uczestniczka wskazała, iż środki zgromadzone na rachunkach bankowych wydatkowała na cele związane z pogrzebem i pochówkiem spadkodawcy. Wskazała również, iż samochód osobowy został zakupiony przez nią i spadkodawcę przed ślubem, a następnie sprzedany przed datą otwarcia spadku za kwotę 4 500 zł. Ponadto uczestniczka wskazała, iż laptop był zwyczajową darowizną uczynioną przez spadkodawcę na rzecz M. B..

(pismo- k. 37 – 39)

W piśmie z dnia 17 lutego 2012 roku wnioskodawca, występujący w imieniu własnym oraz jako pełnomocnik uczestniczki postępowania A. L., podtrzymał swoje dotychczasowe twierdzenia, a ponadto wskazał, iż wszystkie przedmioty wchodzące w skład spadku finansowane były przez jego ojca (spadkodawcę) ze sprzedaży domu rodzinnego przy ul. (...) w Ł., którego spadkodawca był jedynym właścicielem oraz z jego emerytury w wysokości 3579,18 zł brutto. Ze sprzedaży domu przy ul. (...) spadkodawca otrzymał 150 000 zł, z czego następnie kwotę 120 000 zł przeznaczył na zakup nieruchomości w S..

(pismo- k. 61 – 63)

Na rozprawie w dniu 11 maja 2012 roku wnioskodawca, występujący w imieniu własnym oraz uczestniczki postępowania A. L., wskazał, iż uczestniczka postępowania J. L. koszty pogrzebu w pierwszej kolejności winna pokryć z otrzymanego zasiłku pogrzebowego w wysokości 6 000 zł.

(protokół rozprawy – k. 99)

W piśmie z dnia 21 marca 2014 roku wnioskodawca reprezentowany przez pełnomocnika w osobie adwokata wniósł o dokonanie w ramach niniejszego postępowania także podziału majątku dorobkowego, jaki zmarły zgromadził wraz z T. L. poprzez ustalenie wartości nakładów z majątku wspólnego T. i M. L. w postaci środków zgromadzonych ze sprzedaży mieszkania w miejscowości P. oraz dochodów na majątek odrębny zmarłego, tj. nieruchomości przy ul. (...) w Ł. i zasądzenie na rzecz T. L. kwoty odpowiadającej połowie udziału w/w nakładów w wartości nieruchomości przy ul. (...) w Ł..

(pismo- k. 277 – 278)

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 1 kwietnia 2015 roku Sąd wezwał T. L. do udziału w sprawie w charakterze uczestniczki postępowania.

(protokół rozprawy- k. 343 – 345)

Na rozprawie w dniu 20 stycznia 2016 roku pełnomocnik wnioskodawcy i uczestniczki postępowania A. L. w osobie adwokata złożył propozycję ugodową tej treści, iż wnioskodawca i uczestniczka postępowania A. L. spłacą uczestniczkę postępowania J. L. kwotą 40 000 zł, a uczestniczka postępowania T. L. zrzeknie się swoich roszczeń. Natomiast pełnomocnik uczestniczki postępowania J. L. zaproponował ugodę polegającą na tym, że nieruchomość otrzyma J. L., która spłaci wnioskodawcę i uczestniczkę A. L. kwotami po 20 000 zł. Z uwagi na odmienne stanowiska pełnomocnicy nie doszli do porozumienia w sprawie zawarcia ugody.

(protokół rozprawy- k. 390 – 392)

W toku rozprawy w dniu 11 maja 2016 roku pełnomocnik wnioskodawcy i uczestniczki A. L. wniósł o przyznanie wszystkich składników uczestniczce J. L. ze spłatą na rzecz wnioskodawcy i uczestniczki A. L., a także przyjęcie, że nakład w postaci zakupu nieruchomości w S. pochodzi w całości z majątku osobistego M. L.. W zakresie roszczeń T. L. wskazał, iż mają one wartość 9 000 zł i wnosi o obciążenie wnioskodawcy i pozostałych uczestników 1/3 tej kwoty. Pełnomocnik uczestniczki J. L. wniósł o objęcie podziałem jedynie nieruchomości i przyjęcie, że stanowi ona

majątek wspólny, a ponadto wniósł o oddalenie wniosku o podział majątku byłych małżonków T. L. i M. L. oraz o rozłożenie spłaty od uczestniczki J. L. na raty, przy czym wniósł, aby pierwsza rata była płatna w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia. Pełnomocnik wnioskodawcy oraz uczestniczki A. L. wniósł o zasądzenie spłaty jednorazowej wskazując, iż uczestniczka J. L. może sprzedać nieruchomości w S. i stać się niewypłacalna przed terminem płatności.

(protokół rozprawy- k. 394 – 398)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. L. i uczestniczka postępowania J. L. zawarli związek małżeński w dniu 28 marca 2010 roku. Związek małżeński ustał w wyniku śmierci M. L. w dniu 26 października 2010 roku. Małżonkowie nie zawierali małżeńskich umów majątkowych, pozostawali w ustawowym ustroju majątkowym.

(okoliczności bezsporne, dowód: zeznania uczestniczki postępowania J. L. – k. 174, 395 – 397; postanowienie – k. 4)

Spadek po M. L. na podstawie ustawy nabyli żona J. L., syn K. L. oraz córka A. L. po 1/3 części każde z nich.

(dowód: postanowienie – k. 4)

W skład majątku wspólnego małżonków M. L. i J. L. wchodziła własność nieruchomości położonej w S. (gmina G., powiat (...)) stanowiąca działki o numerach (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...), dla której Sąd Rejonowy w S. prowadzi księgę wieczystą numer (...). Nieruchomość ta została nabyta przez oboje małżonków w dniu 20 października 2010 roku za cenę 120 000 złotych. Cena nabycia została w całości pokryta ze środków pieniężnych pochodzących ze sprzedaży nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), stanowiącej majątek osobisty M. L.. Małżonkowie M. i J. L. zgodnie postanowili, iż nieruchomość ta wejdzie w skład ich majątku wspólnego.

(dowód: akty notarialne – k. 55 – 58, 299 – 300; odpis księgi wieczystej – k. 5 – 6, historia rachunków bankowych – k. 74 – 84, 86 – 88, 105 – 145, zeznania uczestniczki postępowania J. L. – k. 174, 395 – 397)

Wartość wyżej wskazanej nieruchomości, według stanu z chwili śmierci spadkodawcy i cena aktualnych na moment wyceny, wynosiła 117 000 zł.

(dowód: opinia biegłego – k. 230 – 257)

W skład majątku wspólnego nie wchodziła natomiast żadna część środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych o numerach (...) oraz (...) prowadzonych przez (...). Wysokość bieżących wydatków (wyплаты z bankomatu, przelewy bankowe z wyłączeniem przelewu na zakup nieruchomości oraz „wewnętrznych” przelewów dokonanych między w/w rachunkami bankowymi) w czasie trwania małżeństwa M. i J. L. znacznie przewyższała bowiem wysokość bieżących dochodów uzyskanych we wskazanym okresie (emerytury, odsetki od kapitału), a zatem środki pozostałe na rachunku na datę zgonu spadkodawcy nie mogły pochodzić z okresu małżeństwa.

(dowód: historia rachunków bankowych – k. 76 – 84, 86 – 88, 105 – 145)

W skład spadku po M. L. wchodziły: udział 1/2 części we własności nieruchomości położonej w S. o wartości 58 500 zł, kwota 2250 zł stanowiąca połowę ceny uzyskanej ze sprzedaży w dniu 22 października 2010 roku samochodu marki A. (...) o nr rej. (...), środki zgromadzone na rachunkach bankowych o numerach (...) oraz (...) prowadzonych przez (...) oraz kwota 2 050 zł złożona na rachunku depozytowym Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi na podstawie postanowienia Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi A. P. z dnia 20 lipca 2009 roku w sprawie (...).

(dowód: akt notarialny – k. 55 – 58; odpis księgi wieczystej – k. 5 – 6, postanowienie Komornika sądowego – k. 85; informacja od Komornika sądowego – k. 90; historia rachunków bankowych – k. 74 – 84, 86 – 88, 105 – 145; umowa sprzedaży – k. 53)

Samochód osobowy marki A. (...) o nr rej. (...) został nabyty na współwłasność przez J. L. (wówczas K.) oraz M. L. w dniu 22 lutego 2009 roku, tj. przed ślubem.

(dowód: faktura – k. 54, zaświadczenie – k. 7)

W chwili śmierci M. L. na rachunku bankowym o nr (...) znajdowała się kwota 801, 32 zł, natomiast na rachunku bankowym o nr (...) znajdowała się kwota 26 571, 84 zł, to jest łącznie kwota 27 373, 16 zł. Z powyższego rachunku po chwili śmierci zostały wypłacone następujące kwoty: 723, 52 zł tytułem realizacji zleceń stałych ustanowionych przez M. L. oraz tytułem opłat za prowadzenie rachunków bankowych, 19 620, 30 zł tytułem wypłat dokonanych przez J. L., 29, 97 zł tytułem opłat bankowych za wypłaty gotówkowe dokonane przez J. L..

(dowód: historia rachunków bankowych: k. 9 – 10, 105 – 145)

J. L. pokryła koszty pogrzebu M. L. w wysokości 16 924, 30 zł, na koszty te złożyły się opłaty za konsolację, wykopanie grobu, tzw. „ofiare”, oprawę muzyczną na pogrzebie, wiązanek, nekrologi w gazetach, wykonanie portretu M. L. na uroczystości pogrzebowe, znicz, nagrobek, odzież i obuwie pogrzebowe.

(dowód: faktury – k. 41 – 52)

J. L. w związku ze śmiercią M. L. otrzymała zasiłek pogrzebowy w wysokości 6 000 zł.

(okoliczność niezaprzeczona)

Postanowieniem z dnia 20 lipca 2009 roku Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi przekazał na rachunek depozytowy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 2 050 zł uiszczoną przez M. L. celem umorzenia postępowania egzekucyjnego w trybie art. 883 § 2 k.p.c w sprawie egzekucji alimentów na rzecz wierzycielki alimentacyjnej A. L.. Do chwili obecnej postępowanie egzekucyjne w tej sprawie nie zostało podjęte, kwota 2 050 zł w dalszym ciągu znajduje się na rachunku depozytowym.

(dowód: postanowienie Komornika sądowego – k. 85; informacja od Komornika sądowego – k. 90)

J. L. obecnie utrzymuje się z renty rodzinnej otrzymywanej po zmarłym małżonku M. L. w wysokości 2250 zł netto miesięcznie.

(dowód: zeznania uczestniczki J. L. – k. 174, 395 – 397)

M. L. do 2006 roku pozostawał w związku małżeńskim z T. L.. W chwili ustania wspólności majątkowej w skład ich majątku wspólnego wchodziły- między innymi- samochód osobowy marki P., lustro, fotel, dywan, kuchenka gazowa, butla, sofa, pufy, 2 meblościanki, meble kuchenne, pralka, lodówka, stół, ława narożna, telewizor marki O., magnetowid marki O., odkurzacz marki Z., garnki i sztućce, namioty. W skład majątku wspólnego M. i T. L. nie wchodziła nieruchomości. Z w/w rzeczy T. L. zabrała lustro, fotel, dywan, kuchenkę gazową oraz butlę, a pozostałe rzeczy zabrał M. L.- doszło do podziału majątku w tym zakresie. W chwili obecnej żaden ze wskazanych składników majątkowych nie przedstawia żadnej wartości – część tych rzeczy uległa całkowitemu zużyciu, a część wskutek bardzo dużego zużycia nie przedstawia żadnej realnej wartości materialnej.

(dowód: zeznania świadka T. L. – k. 319 – 321)

W trakcie trwania związku małżeńskiego M. L. i J. L. nabyli dwa laptopy. Jeden z nich został podarowany przez oboje małżonków M. B.. Natomiast drugi z laptopów wskutek uszkodzenia ekranu powstałego w sposób przypadkowy nie przedstawiał żadnej wartości materialnej.

(dowód: zeznania uczestniczki postępowania J. L. – k. 395 – 397; zeznania świadka M. B. – k. 210 – 211; zeznania świadka A. M. – k. 162)

Sąd ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie na podstawie wyżej wskazanych dowodów. Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka T. L. w zakresie składu majątku wspólnego oraz dotyczącym okoliczności, jakie przedmioty zostały zabrane przez poszczególnych małżonków po ustaniu wspólności majątkowej. Należy bowiem zauważyć, iż świadek w sposób szczegółowy opisała przedmioty wchodzące w skład wspólności majątkowej, oraz które z tych przedmiotów zostały przez nią zabrane po ustaniu wspólności majątkowej. Należy przy tym zauważyć, iż świadek nie próbowała w żaden sposób, na swoją korzyść, zaliczyć do wspólności ustawowej jakichkolwiek wartościowych przedmiotów. Wręcz przeciwnie, wszystkie wskazywane przez świadka składniki majątkowe nie należały do kategorii przedmiotów, które można by uznać za szczególnie wartościowe. Ponadto świadek przyznała, iż w chwili obecnej wszystkie te przedmioty nie posiadają właściwie żadnej wartości. Z tych wszystkich względów Sąd uznał zeznania świadka T. L. w tej mierze za w pełni wiarygodne. Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadka T. L. jedynie w zakresie stwierdzenia przez tego świadka, iż nie został przeprowadzony podział ich majątku wspólnego. Należy bowiem zauważyć, iż osoby nie posiadające wiedzy prawniczej często nawet nie uświadamiają sobie, że zabranie przez każdego (albo jednego) z byłych małżonków pewnych składników majątku wspólnego, przy braku sprzeciwu drugiego małżonka oraz przy braku zgłaszania jakichkolwiek roszczeń co do składników tego majątku przez któregokolwiek z małżonków stanowi w istocie przeprowadzenie w sposób dorozumiany podziału tego majątku. Sąd na podstawie pozostałej części zeznań świadka T. L. doszedł do przekonania, iż małżonkowie dokonali podziału majątku wspólnego właśnie w sposób dorozumiany. Należy bowiem zauważyć, iż w sytuacji, gdy w skład majątku wspólnego nie wchodzi żaden wartościowy składnik przeprowadzanie podziału tego majątku w sposób „urzędowy” (tj. w wyniku postanowienia sądu albo na mocy aktu notarialnego) należy do rzadkości. Z reguły małżonkowie dokonują podziału majątku wspólnego w sposób dorozumiany poprzez zabranie części składników tego majątku przez jednego z małżonków i pozostawienie pozostałych składników drugiemu z nich. Nic przy tym nie wskazuje na to, aby w niniejszej sprawie miało miejsce odstępstwo od tej reguły. Należy bowiem zauważyć, iż zarówno M. L. do chwili śmierci jak i T. L. do chwili obecnej nie żądali („formalnie”) przeprowadzenia podziału majątku wspólnego, mimo upływu znacznego okresu. Również w niniejszej sprawie T. L. nie żądała przeprowadzenia podziału majątku, a uczestniczką postępowania stała się w wyniku wezwania przez Sąd do wzięcia udziału w sprawie- na skutek wniosku wnioskodawcy. Z powyższego wynika, iż małżonkowie nie sprzeciwiali się w żaden sposób w/w dorozumianemu podziałowi.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania uczestniczki postępowania J. L. w przeważającej części. Należy bowiem zauważyć, iż wskazywane przez nią okoliczności, że w czasie trwania związku małżeńskiego z M. L. nie otrzymywała ona wynagrodzenia, ani nie posiadała oszczędności oraz okoliczność, iż cena nabycia nieruchomości w S. została uiszczona w całości za środki pochodzące z majątku osobistego spadkodawcy znajdują potwierdzenie w dowodach z dokumentów w postaci historii rachunków bankowych oraz aktu notarialnego – umowy sprzedaży nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). Okoliczność, iż samochód A. został zakupiony na współwłasność przed zawarciem małżeństwa, a sprzedany za kwotę 4 500 zł jeszcze za życia spadkodawcy znajduje natomiast potwierdzenie w dowodach z dokumentów w postaci umowy sprzedaży, faktury i zaświadczenia. Należy w tym miejscu również wskazać, iż nie ulega wątpliwości, że wskazana w fakturze J. K. oraz J. L. to ta sama osoba; w akcie notarialnym znajdującym się na karcie 55 znajdują się dokładne dane osobowe uczestniczki postępowania – J. L. z domu L. primo voto K..

Sąd odmówił natomiast wiarygodności zeznaniom tej uczestniczki w zakresie, w jakim wskazywała ona, iż cała kwota uzyskana ze sprzedaży samochodu A. (...) – 4 500 zł została wydana na bieżące potrzeby jeszcze przed śmiercią spadkodawcy. Należy bowiem zauważyć, iż samochód został sprzedany, a ww. cena uzyskana przez małżonków M. i J. L. w dniu 22 października 2010 roku, a zatem zaledwie na 4 dni przed śmiercią M. L.. Mając również na uwadze okoliczność, iż w tym okresie na rachunkach bankowych należących do M. L. znajdowała się kwota ponad 27 000

zł nie sposób uznać za wiarygodne twierdzenia, iż kwota uzyskana ze sprzedaży samochodu została w ciągu 4 dni wydana na bieżące potrzeby. Należy także wskazać, że na tę okoliczność, poza zeznaniami wnioskodawczyni, która jest bezpośrednio zainteresowana w przyjęciu przez Sąd, że środki te zostały wydatkowane na bieżące potrzeby, nie zaoferowała ona jakichkolwiek innych dowodów. Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż kwota ta została wydana na własne potrzeby J. L. już po śmierci M. L..

Sąd uznał zeznania świadków A. M., M. B. oraz uczestniczki postępowania J. L. za w pełni wiarygodne w zakresie okoliczności dotyczących posiadanych przez małżonków M. i J. L. laptopów oraz podarowania jednego z nich przez oboje małżonków M. B.. Należy bowiem zauważyć, iż zeznania te wzajemnie ze sobą korespondują, tworząc spójną i logiczną całość. Fakt dokonania darowizny laptopa na rzecz córki małżonki jest w pełni wiarygodny zwłaszcza biorąc pod uwagę dość wysoki stopień zamożności spadkodawcy, a także mając na uwadze, iż laptop ten w chwili darowizny był przedmiotem używanym, a spadkodawca darując laptop zakupił dla siebie nowe urządzenie. Sąd uznał za wiarygodne również zeznania uczestniczki J. L. co do tego, iż drugi z laptopów uległ zepsuciu wskutek przypadkowego stłuczenia wyświetlacza. Mając na uwadze, iż laptopy stanowią tego rodzaju urządzenia, które stosunkowo często ulegają zepsuciu (zwłaszcza wskutek przypadkowego stłuczenia wyświetlacza), a także mając na uwadze brak jakichkolwiek dowodów w niniejszej sprawie mogących świadczyć o czymś przeciwnym (a nawet takich twierdzeń), Sąd uznał również zeznania w tym zakresie za zasługujące na walor wiarygodności.

Sąd uznał za wiarygodne twierdzenia wnioskodawcy, iż J. L. otrzymała po śmierci M. L. zasiłek pogrzebowy w wysokości 6 000 zł. W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż do tych twierdzeń J. L. nie odniosła się w żaden sposób, a zatem nie zaprzeczyła im. Ponadto mając na uwadze okoliczność, iż J. L. była małżonką spadkodawcy, a także wskazywaną przez wnioskodawcę wysokość zasiłku pogrzebowego Sąd uznał te twierdzenia za wiarygodne i dokonał na ich podstawie ustaleń faktycznych (jako okoliczności bezspornej, niezaprzeczonej).

Sąd uznał za w pełni wiarygodną opinię biegłej z zakresu szacunku nieruchomości B. D.. Opinia ta jest bowiem w pełni spójna, logiczna oraz zawiera rzetelne uzasadnienie. Ponadto wartość nieruchomości wynikająca z tej opinii ostatecznie została przyznana zarówno przez wnioskodawcę, jak i przez uczestniczki postępowania A. L. i J. L..

Sąd uznał za wiarygodne również pozostałe dowody z dokumentów oraz ich kserokopie, ich autentyczność nie była bowiem kwestionowana przez żadną ze stron, nie budziła również wątpliwości Sądu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków (art. 31 § 1 k.r.o.) Do majątku wspólnego należą w szczególności: pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, dochody z majątku wspólnego, jak również dochody z majątku osobistego każdego z małżonków, środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków, kwoty składek zaewidencjonowane na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 31 § 2 k.r.o.)

Zgodnie z art. 46 k.r.o. w sprawach nieunormowanych w artykułach poprzedzających od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Z kolei te ostatnie przepisy (art. 1035 k.c.) odsyłają do przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych, tj. do art. 195 i następnego k.c. W świetle art. 210 k.c. każdy ze współwłaścicieli może żądać zniesienia współwłasności. Powyższe odnieść należy również do kwestii działu spadku (art. 1035 k.c.) W sprawie o podział majątku wspólnego oraz o dział spadku sąd w pierwszej kolejności ustala skład i wartość majątku wspólnego i majątku spadkowego (art. 684 k.p.c.). Zgodnie z ogólnie przyjętą zasadą sąd ustala skład i stan majątku wspólnego na dzień ustania wspólności ustawowej małżeńskiej, zaś według cen obowiązujących w chwili orzekania (uchwała SN z 15 grudnia 1969 r., III CZP 12/69, OSNCP 1970, poz. 39). Orzeczenie to zachowuje oczywiście aktualność

również w odniesieniu do działu spadku, gdzie skład i wartość majątku spadkowego należy oceniać według stanu z chwili otwarcia spadku, a według cen z chwili orzekania.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż nieruchomości położona w S., jako nabyta w całości ze środków pochodzących z majątku osobistego M. L., powinna co do zasady wchodzić w skład jego majątku osobistego, jako tzw. surogat (art. 33 pkt 10 k.r.o.) Jednakże w orzecznictwie za dopuszczalne uznane zostało uchylenie działania surogacji mocą zgodnych oświadczeń woli małżonków, iż dany składnik majątkowy wejdzie w skład ich majątku wspólnego. Uchylenie skutku surogacji rzeczowej nie oznacza jednak, że małżonek z którego majątku osobistego zostały wyłożone środki na zakup danego składnika majątkowego nie może żądać zwrotu tychże środków. Małżonek ten uzyskuje bowiem jednocześnie w momencie uchylenia surogacji rzeczowej roszczenie o zwrot wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny (art. 45 k.r.o.) Roszczenie to może być dochodzone po ustaniu wspólności majątkowej i to bez względu na to, czy małżonek zastrzegł sobie zwrot wyłożonych z majątku osobistego środków, czy też tego nie uczynił. Nie ma jednak przeszkód, aby wolą tego małżonka wyłączyć także takie skutki surogacji. Musi to jednak wynikać z wyraźnego lub dorozumianego oświadczenia woli tego małżonka (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 4 lutego 2011 r., II Ca 23/11). Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela w/w pogląd dopuszczający możliwość uchylenia skutków surogacji rzeczowej. Należy bowiem zauważyć, iż jedną z naczelnych zasad prawa cywilnego jest autonomia woli stron, która powinna być respektowana w takich granicach, w jakich nie sprzeciwia się bezwzględnie obowiązującym przepisom prawa ani zasadom współżycia społecznego. Wskazać należy, iż skoro ustawodawca dopuszcza możliwość zawarcia umowy, na mocy której zasadniczo wszystkie składniki majątkowe nabyte jako surogat majątku osobistego zostaną objęte małżeńską wspólnością majątkową (art. 49 § 1 k.r.o. a contrario), to a maiori ad minus za dopuszczalną należy uznać umowę, mocą której tylko jeden składnik nabyty jako surogat majątku osobistego wejdzie w skład majątku wspólnego. W niniejszej sprawie mieliśmy do czynienia z uchyleniem skutków surogacji rzeczowej. W akcie notarialnym zawierającym umowę sprzedaży, na podstawie której małżonkowie nabyli nieruchomości położoną w S., znajduje się zgodne oświadczenie, iż nieruchomości ta wejdzie w skład ich majątku wspólnego. Oświadczenie to wyraża zatem wolę uchylenia surogacji rzeczowej. W niniejszej sprawie nie została jednakże uchylona możliwość żądania zwrotu wydatku i nakładów, w związku z powyższym wydatek w postaci zakupu nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego ze środków pochodzących z majątku osobistego podlega rozliczeniu na ogólnych zasadach wskazanych w art. 45 k.r.o., o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Ponadto stwierdzić należy, iż w skład majątku wspólnego M. L. i J. L. nie wchodziła żadna część środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych. Wprawdzie w czasie trwania małżeństwa (wspólności majątkowej) rachunki te były zasilane środkami pieniężnymi wchodzącymi w skład majątku wspólnego – emerytury, kapitalizacja odsetek (art. 31 § 2 pkt 1 i 2 k.r.o.), jednakże, jak to już zostało wskazane, z uwagi na znacznie wyższe bieżące wydatki w czasie trwania małżeństwa aniżeli w/w dochody, stwierdzić należy, iż w chwili ustania wspólności majątkowej dochody te nie wchodziły już w skład majątku wspólnego i nie podlegały podziałowi.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż samochód osobowy marki A. (...), jako nabyty przez M. L. i J. L. przed powstaniem wspólności ustawowej, nie wchodził w skład ich majątku wspólnego. Udziały w prawie własności tego samochodu wchodziły w związku z powyższym w skład majątków osobistych każdego z małżonków. W związku z brakiem jakichkolwiek danych dotyczących wielkości tych udziałów stwierdzić należy, iż udziały te były równe i wynosiły po 1/2 części (art. 197 k.c.) W związku z powyższym cena uzyskana ze sprzedaży samochodu, jako surogat majątku osobistego, również weszła w skład majątków osobistych każdego z małżonków – tj. po 1/2 ceny (art. 33 pkt 10 k.r.o.). Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż cena uzyskana ze sprzedaży samochodu A. (...) nie wchodziła w skład majątku wspólnego, natomiast 1/2 tej ceny weszła w skład spadku po M. L.. Na marginesie należy wskazać, iż z uwagi na to, iż samochód został zbyty przez oboje współwłaścicieli, a zatem na podstawie ważnej umowy (art. 199 k.c.), celem ustalenia jaka kwota wchodzi w skład spadku po M. L. Sąd nie ustalał realnej, rynkowej wartości tego pojazdu, a rzeczywistą kwotę uzyskaną ze sprzedaży, stwierdzając, iż w skład spadku wchodzi połowa tej kwoty. Należy bowiem zauważyć, iż samochód ten mógłby zostać równie dobrze zbyty przez oboje współwłaścicieli na podstawie umowy darowizny i wówczas w skład spadku nie wchodziłaby żadna kwota w związku z jego zbyciem.

W skład spadku wchodziły środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych o numerach (...) oraz (...) w łącznej wysokości 27 373, 16 zł. Od wyżej wskazanej kwoty należało jednakże odjąć kwoty przeznaczone na zapłatę długów spadkowych, w tym koszty pogrzebu spadkodawcy (art. 922 § 3 k.c.). Należy bowiem zauważyć, iż długi spadkowe i tak obciążały wszystkich spadkobierców w stosunku do wielkości posiadanych udziałów spadkowych – do chwili działu spadku w stosunkach wewnętrznych między spadkobiercami, a od chwili działu spadku również względem wierzycieli (art. 1034 § 1 i 2 k.c.). W związku z powyższym, za w pełni zasadne należy uznać odjęcie od wartości majątku spadkowego wartości spłaconych kosztem tego majątku długów spadkowych. Wysokość spłaconych z majątku spadkowego (w/w rachunków bankowych) długów spadkowych wynosiła łącznie 17 677, 79 zł (zlecenia stałe i opłaty za prowadzenie rachunku – 723, 52 zł, koszty pogrzebu – 16 924, 30 zł, prowizje za wypłaty gotówkowe – 29, 97 zł). Ponadto należy zauważyć, iż koszty pogrzebu winny zostać w pierwszej kolejności pokryte z zasiłku pogrzebowego, który w niniejszej sprawie wynosił 6 000 zł. W związku z powyższym od wartości majątku spadkowego (środków zgromadzonych na rachunkach bankowych) należy odjąć wartość długów spadkowych pokrytych z tego majątku, pomniejszoną o wysokość zasiłku pogrzebowego. W związku z powyższym na rachunkach bankowych po spłaceniu długów spadkowych winna pozostać kwota 15 695, 37 zł (27 373, 16 – 11 677, 79, z czego kwota 11 677, 79 zł wynika z następującego działania: łączne długi spadkowe 17 677, 79 – kwota zasiłku pogrzebowego 6 000) J. L. z przedmiotowych rachunków bankowych po śmierci spadkodawcy wypłaciła łącznie 19 620, 30 zł. Mając na uwadze, iż z kwoty tej pokryte zostały koszty pogrzebu w kwocie 10 924, 30 zł (16 924, 30 – 6 000) stwierdzić należy, iż J. L. wypłaciła z tych rachunków kwotę 8 696 zł ponad długi spadkowe, niejako „dla siebie” (19 620, 30 – 10 924, 30).

W skład spadku po M. L. wchodzi również kwota 2 050 zł złożona na rachunku depozytowym. Należy bowiem zauważyć, iż kwota ta, wpłacona w trybie art. 883 § 2 k.p.c. nie stanowiła alimentów należnych wierzycielowi alimentacyjnemu – A. L., tylko stanowiła swego rodzaju „zabezpieczenie” w razie popadnięcia dłużnika alimentacyjnego w zwłokę z uiszczeniem wymagalnych świadczeń alimentacyjnych. Mając na uwadze, iż do chwili obecnej nie zostało podjęte postępowanie egzekucyjne w sprawie alimentów na rzecz A. L. stwierdzić należy, iż dłużnik alimentacyjny - spadkodawca do chwili śmierci nie popadł w zwłokę z uiszczeniem świadczeń alimentacyjnych. Mając ponadto na względzie, iż z uwagi na to, że obowiązek alimentacyjny nie przechodzi na spadkobierców zobowiązanego (art. 139 k.r.o.) stwierdzić należy, iż obecnie kwota ta nie zabezpiecza już żadnych świadczeń alimentacyjnych. W związku z powyższym stwierdzić należy, iż kwota 2 050 zł złożona na rachunku depozytowym wchodzi w skład spadku po M. L..

W skład spadku (ani majątku wspólnego) nie wchodził natomiast żaden z dwóch laptopów. Należy bowiem zauważyć, iż jeden z nich został przez oboje małżonków M. i J. L. zbyty w drodze darowizny, a zatem w chwili śmierci spadkodawcy nie wchodził on już w skład jego majątku, z uwagi na nieodpłatny charakter zbycia brak było również w majątku spadkodawcy ekwiwalentu tego laptopa. Natomiast drugi z laptopów uległ zniszczeniu wskutek przypadkowego stłuczenia wyświetlacza, a zatem jako przedmiot bezwartościowy nie podlegał uwzględnieniu przez Sąd przy ustalaniu składu majątku spadkowego oraz majątku wspólnego.

Zgodnie z art. 43 § 1 k.r.o. oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Ponadto, zgodnie z prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 28 kwietnia 2011 roku w sprawie II Ns 281/11, którym Sąd rozpoznający niniejszą sprawę jest związany na podstawie art. 365 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., wynika iż spadek po M. L. na podstawie ustawy nabyli żona J. L., syn K. L. oraz córka A. L. po 1/3 części każde z nich. Zgodnie z art. 210 i art. 211 § 1 k.c. (stosowanymi odpowiednio w odniesieniu do działu spadku – w zw. z art. 1035 k.c., a w odniesieniu do podziału majątku wspólnego – dodatkowo w zw. z art. 46 k.r.o.) każdy ze spadkodawców (małżonków) może żądać, ażeby dział spadku (podział majątku wspólnego) nastąpił przez podział składników majątku spadkowego (majątku wspólnego); jeżeli dział spadku (podział majątku wspólnego) następuje na mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty pieniężne. W niniejszej sprawie najistotniejszym składnikiem dzielonego majątku była nieruchomości położona w S.. W wyniku podziału majątku wspólnego i działu spadku uczestniczące postępowania J. L. winien przypaść udział wynoszący 2/3 we własności tej nieruchomości (1/2 w wyniku podziału majątku wspólnego oraz 1/6 w wyniku spadkobrania w 1/3 części wchodzącego w skład spadku udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności tej

nieruchomości). Natomiast wnioskodawcy K. L. i uczestniczce postępowania A. L. winny przypaść udziały wynoszące po 1/6 w prawie własności tej nieruchomości (spadkobranie w 1/3 części wchodzącego w skład spadku udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności tej nieruchomości). W wyniku zgodnych ostatecznie wniosków wnioskodawcy oraz uczestniczek postępowania A. L. i J. L. co do przyznania całej nieruchomości w S. na wyłączną własność J. L. Sąd uznał, iż taki sposób podziału omawianego składnika majątkowego, jako zgodny z wolą wszystkich zainteresowanych podmiotów, będzie najwłaściwszy. Ponadto z uwagi na to, iż kwota uzyskana ze sprzedaży samochodu marki A. (...) została już w całości wydatkowana przez J. L. Sąd w celu zmniejszenia rozliczeń między spadkobiercami przyznał połowę tej kwoty wchodzącej w skład spadku po M. L. na rzecz uczestniczki postępowania J. L.. Natomiast celem zmniejszenia rozmiaru dopłat należnych K. L. i A. L. od J. L. Sąd uznał za zasadne przyznanie połowy środków zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz rachunku depozytowym na wyłączną własność wnioskodawcy K. L., a drugą połowę tychże środków – na wyłączną własność uczestniczce postępowania A. L.. Wartość nieruchomości w S. wynosiła 117 000 zł, z czego J. L. przypadła udział wynoszący 2/3 – tj. o wartości 78 000 zł, natomiast K. L. i A. L. przypadły udziały po 1/6 – tj. o wartości po 19 500 zł. Natomiast wartość pozostałych składników wchodzących w skład spadku po M. L. wyniosła łącznie 19 995, 37 zł (środki zgromadzone w depozycie sądowym – 2 050 zł + połowa cena ze sprzedaży samochodu marki A. (...) – 2250 zł + środki zgromadzone na rachunkach bankowych w chwili śmierci spadkodawcy po odjęciu spłaconych z majątku spadkowego długów spadkowych – 15 695, 37 zł). Mając na uwadze równe udziały (po 1/3) wszystkich spadkobierców stwierdzić należy, iż w wyniku podziału tychże składników J. L., K. L. i A. L. powinni uzyskać składniki o wartości po 6 665, 12 zł (19 995, 37/3). W związku z powyższym w wyniku podziału majątku wspólnego i działu spadku J. L. powinna otrzymać składniki majątkowe o wartości 84 665, 12 zł (78 000 + 6 665, 12), natomiast K. L. i A. L. – składniki majątkowe o wartości po 26 165, 12 zł (19 500 + 6 665, 12). W wyniku wyżej opisanego podziału majątku (działu spadku) J. L. otrzymała składniki majątkowe o łącznej wartości 119 250 zł, natomiast K. L. i A. L. składniki majątkowe o wartości po 8 872, 69 zł każde z nich. Stwierdzić zatem należy, iż zarówno K. L. jak i A. L. otrzymali składniki majątkowe o wartości o 17 292, 43 zł niższej aniżeli wynikało to z wartości udziałów przypadających im w poszczególnych składnikach dzielonego majątku (26 165, 12 – 8 872, 69) W związku z powyższym kwoty takie zostały zasądzone od J. L. na rzecz K. L. oraz A. L. tytułem spłaty w ramach podziału majątku wspólnego oraz dopłaty w ramach działu spadku.

Ponadto należy zauważyć, iż zgodnie z art. 45 § 1 k.r.o. każdy z małżonków (w tym jego spadkobiercy) może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. W niniejszej sprawie spadkodawca poczynił wydatek na zakup nieruchomości w S. wchodzącą w skład majątku wspólnego poprzez pokrycie ze swojego majątku osobistego całej ceny nabycia tej nieruchomości. Z uwagi na ustaloną wartość tej nieruchomości na kwotę 117 000 zł stwierdzić należy, iż wydatek poczyniony przez spadkodawcę był równoważny tej właśnie kwocie. Z tytułu ustania wspólności majątkowej J. L. przysługiwał udział wynoszący 1/2 w prawie własności nieruchomości położonej w S.. W związku z powyższym powinna się ona rozliczyć z małżonkiem (jego spadkobiercami) z kwoty 58 500 zł stanowiącą połowę wartości poniesionego przez spadkodawcę wydatku z majątku osobistego na majątek wspólny. Mając na uwadze równe udziały wszystkich spadkobierców (po 1/3) stwierdzić należy, iż zarówno K. L. jak i A. L. mogli skutecznie żądać kwot po 19 500 zł (58 500/3). Z uwagi na to, że zarówno K. L. jak i A. L. zgłosili żądanie rozliczenia wydatku z majątku osobistego spadkodawcy na majątek wspólny, należało z tego tytułu zasądzić od J. L. na ich rzecz kwoty po 19 500 zł.

Wreszcie należy wskazać, iż Sąd w wyniku działu spadku przyznał na wyłączną własność połowę środków zgromadzonych na rachunkach bankowych na rzecz K. L., a drugą połowę tychże środków – na rzecz A. L.. W związku z tym, iż J. L. korzystała ze środków zgromadzonych na rachunkach bankowych w kwocie 8 696 zł na zaspokojenie „własnych potrzeb” (tj. na wydatki inne aniżeli zaspokojenie długów spadkowych) należało zasądzić od J. L. na rzecz K. L. i A. L. po połowie te same kwoty – tj. po 4 348 zł tytułem wzajemnych roszczeń pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów (art. 686 k.p.c.)

W związku z powyższym należało zasądzić od J. L. na rzecz K. L. i A. L. kwoty po 41 140, 43 zł tytułem dopłat w ramach działu spadku oraz wzajemnych roszczeń między spadkobiercami, a także tytułem spłaty w ramach podziału majątku

wspólnego i zwrotu wydatków poczynionych z majątku osobistego M. L. na majątek wspólny M. L. i J. L. (17 292, 43 + 19 500 + 4 348).

Mając na uwadze, iż zobowiązana do zapłaty tych kwot J. L. nie dysponuje środkami umożliwiającymi jej w realny sposób natychmiastowe ich uiszczenie, Sąd uznał za zasadne rozłożenie tych należności na raty (w zakresie dopłat-art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o., a w pozostałym zakresie – art. 320 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) Wprawdzie J. L. nie posiada znaczących dochodów bieżących, jednakże nie należy tracić z pola widzenia, iż w wyniku podziału majątku wspólnego oraz działu spadku na wyłączną własność przypadła jej nieruchomości o wartości 117 000 zł. J. L. ma więc możliwość ubiegania się o otrzymanie kredytu hipotecznego pozwalającego na spłatę wnioskodawcy i uczestniczki A. L.. Okoliczność, iż brak jest pewności co do tego czy takowy kredyt hipoteczny zostanie J. L. przyznany nie może mieć decydującego znaczenia. Należy bowiem zauważyć, iż przez niemal cały okres niniejszego postępowania toczącego się od 2011 roku wnioskowała ona o przyznanie nieruchomości w S. na jej rzecz. W związku z powyższym, w ocenie Sądu winna ona się liczyć z obowiązkiem spłaty i dokonać we własnym zakresie rozzeznania co do możliwości uzyskania przez nią kredytu hipotecznego. Skoro uczestniczka J. L. tego nie uczyniła, a jednocześnie w dalszym ciągu podtrzymywała wniosek o przyznanie nieruchomości na jej rzecz to w związku z tym ryzyko nie uzyskania kredytu hipotecznego (bądź środków z innego jeszcze źródła umożliwiającego dokonanie spłat) obciąża J. L.. W ostateczności J. L. będzie mogła dokonać sprzedaży przedmiotowej nieruchomości i z uzyskanej ceny wywiązać się z obowiązku spłat. Mając jednakże na uwadze, iż uzyskanie kredytu hipotecznego (bądź też znacznej sumy pieniężnej z innego źródła) jest czynnością czasochłonną (podobnie zresztą sprzedaż nieruchomości), Sąd uznał za zasadne rozłożenie zasądzonych na rzecz K. L. i A. L. kwot na trzy roczne raty oraz odroczenie terminu płatności pierwszych rat na rok ud uprawomocnienia się postanowienia. Zastrzeżenie odsetek ustawowych za opóźnienie w razie uchybienia terminom płatności poszczególnych rat z jednej strony powinno stanowić czynnik mobilizujący uczestniczkę J. L. do dokonywania terminowych płatności, a z drugiej strony stanowi zabezpieczenie interesów wnioskodawcy i uczestniczki A. L. na wypadek opóźnienia w płatności poszczególnych rat.

Przechodząc do rozważań w przedmiocie podziału majątku wspólnego małżonków M. L. i T. L., na wstępie należy zauważyć, iż zgodnie z art. 1037 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. podział majątku wspólnego może nastąpić bądź na mocy umowy między małżonkami, bądź na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregośkolwiek z małżonków; jeżeli w skład majątku wspólnego wchodzi nieruchomość umowa o podział majątku powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. Z powyższego wynika, iż z uwagi na to, że w skład majątku wspólnego małżonków M. L. i T. L. nie wchodziła nieruchomość, umowa o podział majątku mogła zostać zawarta w dowolnej formie, w tym także w sposób dorozumiany. Jak już to zostało wcześniej wskazane Sąd stwierdził, iż takowa umowa o podział majątku w sposób dorozumiany została pomiędzy M. L. i T. L. zawarta. W związku z powyższym, z uwagi na to, że podział majątku wspólnego M. L. i T. L. został już przeprowadzony, wniosek o dokonanie takiego podziału przez Sąd, jako bezzasadny, podlegał oddaleniu. Nadto należy zauważyć, iż zgłaszane żądanie rozliczenia nakładu poczynionego z majątku wspólnego M. i T. L. na majątek osobisty M. L. jest roszczeniem, które zasadniczo rozpatrywane jest w trybie procesu. W trybie nieprocesowym żądanie to jest rozpatrywane jedynie w ramach dokonywanego przez Sąd podziału majątku wspólnego. Z uwagi na to, że w niniejszej sprawie wniosek o podział majątku wspólnego należało oddalić, stwierdzić należy, iż zgłoszone roszczenie może być rozpatrywane jedynie w trybie procesu. Ponadto należy zauważyć, iż między zgłoszonym roszczeniem, a sprawami o podział majątku wspólnego M. L. i J. L. oraz działem spadku po M. L. nie zachodzi związek tego rodzaju, który nakazywałby (bądź choćby wskazywał za celowe) rozpoznanie tego roszczenia w niniejszym postępowaniu. Ewentualnie przysługująca T. L. przeciwko M. L. wierzytelność z tytułu zwrotu wydatków i nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty M. L., od momentu jego śmierci stanowi dług spadkowy. W postępowaniu o dział spadku sąd dokonuje natomiast podziału jedynie aktywów, a nie długów spadkowych. Długi spadkowe mogą być przedmiotem rozpoznania w sprawie o dział spadku jedynie w sytuacji, gdy przed dokonaniem działu jeden ze spadkobierców dokonał spłaty długów spadkowych. Wreszcie wskazać należy, iż zgłaszający to roszczenie pełnomocnik wnioskodawcy i uczestniczki A. L., nie posiadał pełnomocnictwa procesowego udzielonego przez T. L. (posiadał jedynie pełnomocnictwo do doręczeń od T. L.). Z tych wszystkich względów Sąd nie rozpoznawał w niniejszej sprawie żądania rozliczenia nakładów i wydatków z majątku wspólnego M. i T. L. na majątek osobisty M. L..

Zgodnie z art. 520 § 2 k.p.c. jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości; to samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Mając na uwadze, iż w niniejszej sprawie uczestnicy byli w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania (w zakresie działu spadku po M. L.: wnioskodawca oraz uczestniczki J. L. i A. L. po 1/3, a w zakresie podziału majątku wspólnego M. i J. L.: uczestniczka J. L. - w 4/6, a wnioskodawca i uczestniczka A. L. - w 1/6) Sąd uznał za zasadne zastosowanie zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów, stosownie do w/w stopnia zainteresowania. W niniejszej sprawie wnioskodawca uiścił opłatę od wniosku o dział spadku w wysokości 500 zł. Uwzględniając stopień zainteresowania wnioskodawcy i uczestniczek J. L. i A. L. w sprawie o dział spadku po 1/3 stwierdzić należy, iż każde z nich powinno pokryć kwotę po 166, 67. W związku z powyższym Sąd zasądził od J. L. i A. L. na rzecz K. L. kwoty po 166, 67 zł (500x1/3) tytułem częściowego zwrotu opłaty od wniosku o dział spadku.

Ponadto, na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd stosując odpowiednio w/w zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów, nakazał ściągnąć od J. L. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 3607, 32 zł. Na kwotę tę składają się: 4/6 nieuiszczonej opłaty od wniosku o podział majątku wspólnego – 666, 67 zł (1000 x 4/6), 4/6 kosztów opinii biegłego dotyczącej składnika wchodzącego w skład majątku wspólnego oraz w skład spadku – 2 925, 43 zł (4 388, 15 x 4/6), 1/3 opłaty za informacje uzyskanych od banku, a dotyczących składników majątkowych wchodzących wyłącznie w skład spadku – 15, 22 zł (45, 65 x 1/3). Ponadto Sąd nakazał ściągnąć od wnioskodawcy i uczestniczki A. L. na rzecz Skarbu Państwa – Sadu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwoty po 913, 25 zł. Na kwoty te składają się: 1/6 nieuiszczonej opłaty o podział majątku wspólnego – 166, 67 zł (1000 x 1/6), 1/6 kosztów opinii biegłego dotyczącej składnika wchodzącego w skład majątku wspólnego oraz w skład spadku - 731, 36 zł ((...), 15 x 1/6), 1/3 opłaty za informacje uzyskanych od banku, a dotyczących składników majątkowych wchodzących wyłącznie w skład spadku - 15, 22 zł (45, 65 x 1/3). Kwoty zasądzone od wnioskodawcy i uczestniczki A. L. na rzecz Skarbu Państwa należało nakazać ściągnąć z roszczeń zasądzonych na ich rzecz.

Mając na uwadze, iż uczestniczka T. L. w zasadzie w żadnym stopniu nie była zainteresowana w wyniku niniejszego postępowania (wniosek o podział majątku wspólnego małżonków T. i M. L. złożyli spadkobiercy zmarłego M. L., a nie T. L.), a ponadto mając na uwadze, iż T. L. stała się uczestniczką w wyniku wezwania jej przez Sąd do wzięcia udziału w sprawie w tym charakterze (art. 510 § 2 k.p.c.), a po dokonany wezwaniu nie brała w żaden sposób aktywnego udziału w sprawie, w szczególności nie zgłaszała żadnych wniosków ani roszczeń, Sąd uznał za zasadne nie obciążanie T. L. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi nieuiszczonymi kosztami sądowymi.